

04.10.2022

Asia/6

§ 210

Oikaisuvaatimus koskien vammaistyön johtajan tekemää päätöstä 5.5.2022 § 22 asumispalvelun suorahankinnasta

HEL 2022-006321 T 02 08 02 01

Päätös

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti hyväksyä liitteessä 1 mainitun oikaisuvaatimuksen tekijän oikaisuvaatimuksen vammaistyön johtajan päätöksestä 5.5.2022 § 22 koskien asumispalvelun suorahankintaa Hoitokoti Päiväkumpu Oy:ltä. Sosiaali- ja terveyslautakunta kumosi vammaistyön johtajan päätöksen 5.5.2022 § 22 ja palautti asian vammaistyön johtajan käsiteltäväksi.

Sosiaali- ja terveyslautakunta jätti tutkimatta oikaisuvaatimuksessa esitetyn vaatimuksen asumispalvelun myöntämisperusteiden muuttamisesta, sillä asiaa ei ole ratkaistu edellä mainitussa hankintapäätöksessä. Palvelua koskeva hakemus siirretään vammaisten sosiaalityöhön käsiteltäväksi.

Käsittely

Helsingin kaupungin nuorisoneuvoston toimialalautakuntien edustajien osalta on sovittu, että edustajat eivät osallistu salassa pidettävien asioiden tai asiakirjojen käsittelyyn. Tästä syystä sosiaali- ja terveyslautakunnan nuorisoedustaja Jem Alaye ei osallistunut tämän asian käsittelyyn ja poistui kokouksesta ennen asian käsittelyn aloittamista.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Katja Raita, vammaistyön johtaja, puhelin: 310 43149
katja.raita(a)hel.fi
Mirva Lähteenmäki, suunnittelija, puhelin: 09 310 69530
mirva.lahtenmaki(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Salassa pidettävä (JulKL (621/1999) 24.1 § 25 k)
- 2 Salassa pidettävä (JulKL (621/1999) 24.1 § 25 k)
- 3 Salassa pidettävä (JulKL (621/1999) 24.1 § 25 k, Tietosuojalaki 29 §)
- 4 Vastine 22.8.2022, liite
- 5 Salassa pidettävä (JulKL (621/1999) 24.1 § 25 k)

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, oikaisuvaatimuksen johdosta annettu päätös

Postiosoite
PL 6000
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
sosiaalijaterveys@hel.fi

Käyntiosoite
Toinen linja 4 A
Helsinki 53
www.hel.fi/sote

Puhelin
+358 9 310 5015
Faksi
+358 9 310 42504

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
F11880001200052430
Alv.nro
FI02012566

Otteet

Ote

Oikaisuvaatimuksen tekijä

Otteen liitteet

Esitysteksti

Kunnallisvalitus, oikaisuvaatimuksen johdosta annettu päätös

Liite 1

Liite 2

Liite 3

Liite 4

Liite 5

Palveluntuottaja

Esitysteksti

Kunnallisvalitus, oikaisuvaatimuksen johdosta annettu päätös

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Taustaa

Vammaistyön johtaja on päättänyt 5.5.2022 § 22 hankintalain 110 §:n perusteella hankkia asumispalvelun yksilöllisenä päätöksenä suora-hankintana Hoitokoti Päiväkumpu Oy:ltä Käpytikka-taloon 1.4.2022 alkaen toistaiseksi. Hankinnan arvioitu sitoumukseton kokonaisarvo neljälle vuodelle on ollut 175 200 euroa.

Päätöksen kohteena on ollut asumispalvelun hankinta vammaispalvelun asiakkaalle. Päätöstä on perusteltu sillä, että palvelun järjestäminen suora-hankintana toteuttaa asiakkaan edun, eikä vastaavaa palvelua ole mahdollista saada puitesopimuksen piiriin kuuluvasta palvelutarjonnasta. Perusteluiden mukaan on niin ikään turvattu asiakkaan asumisen jatkuminen Käpytikka-talossa. Edelleen on todettu, että asumispalveluyksikön vaihtaminen olisi ollut ilmeisen kohtuutonta tai erityisen epätarkoituksenmukaista asiakkaan kannalta merkittävän hoito- tai asiakassuhteen turvaamiseksi.

Vammaistyön johtajan oikeus toteuttaa hankinta on perustunut sosiaali- ja terveyslautakunnan päätökseen hankintavaltuuksista sosiaali- ja terveystoimialalla 18.1.2022 § 7.

Oikaisuvaatimuksen tekijä (liitteessä 1 mainittu) on tehnyt vammaistyön johtajan päätöksestä oikaisuvaatimuksen, joka on saapunut Helsingin kaupungin kirjaamoon 24.5.2022. Oikaisuvaatimus on tämän asian liitteenä 2.

Oikaisuvaatimus on tehty kuntalain 138 §:n mukaisessa määräajassa ja oikealle toimielimelle.

Oikaisuvaatimuksessa esitetyt vaatimukset

Oikaisuvaatimuksessa vaaditaan päätöksen oikaisua siten, että vammaistyön johtajan päätös hylätään ja asiakkaan asumisen palvelujen järjestäminen palautetaan Helsingin kaupungille uudelleen valmisteluun.

Oikaisuvaatimuksen tekijä katsoo, että asumispalvelun suorahankinta Hoitokoti Päiväkumpu Oy:ltä on hankintalain vastainen, eikä asukkaita tai heidän läheisiään ei ole kuultu suorahankinnasta päätettäessä. Edunvalvoja on asianosaisen edustajana vastustanut suorahankintaa ja vaatinut asumispalvelun myöntämisen perusteen vammaispalvelulain muuttamista kehitysvammalain mukaiseksi. Päätöksen perusteena käytetty hankintalain 110 § on oikaisuvaatimuksen tekijän mukaan YK:n vammaissopimuksen 19 artiklan vastainen.

Oikaisuvaatimuksen tekijä perustelee vaatimustaan myös sillä, että asiakkaan kohdalla palveluntarjoajan vaihtaminen erityisesti kehitysvammaisiin asiakkaisiin suuntautuneeseen palveluntuottajaan toisi oletettavasti lisäarvoa kehitysvammaisuuden ymmärtämisen, riittävän ja osaavan ohjaajamitoituksen, mielekkään tekemisen järjestämisen, ohjauksen, hoidon ja huolenpidon ynnä muun sellaisen muodossa. Tältä osin suorahankintapäätöksessä käytetty 110 § ei ole hänelle oikea peruste.

Oikaisuvaatimuksen perusteiden arviointi

Oikaisuvaatimuksen tekijä on perustellut vaatimustaan sillä, että kyseessä oleva hankinta olisi tullut kilpailuttaa hankintalain mukaan yksikkökohtaisena hankintana. Hankintalaki ei kuitenkaan kyseisessä tapauksessa tule sovellettavaksi oikaisuvaatimuksen kohteena olevan hankinnan alittaessa hankintalain 25 §:n mukaiset kynnysarvot. Oikaisuvaatimuksessa mainitut muut hankintapäätökset ovat jokainen yksilöllisin perustein tehtyjä suorahankintapäätöksiä, eikä niitä olisi voinut kilpailuttaa yhdessä.

Lisäksi oikaisuvaatimuksen tekijä on oikaisuvaatimuksessaan todennut, ettei asukkaita tai heidän läheisiään ole kuultu suorahankinnasta päätettäessä. Hankintayksiköllä ei ole velvollisuutta kuulla asukkaita hankintamenettelyn valintaa koskevassa asiassa. Sen sijaan palvelupäättöstä tehtäessä asiakasta ja hänen läheisiään on kuultu. Näin ollen kuulemismenettelyn osalta ei ole myöskään toimittu virheellisesti, eikä väitteelle voi antaa merkitystä asian käsittelyssä. Hankintapäätöksen ei niin ikään katsota olevan YK:n vammaissopimuksen vastainen, koska

päätöksessä on ensisijaisesti huomioitu muutoksenhakijan oikeus valita asuinpaikkansa itse, eikä tähän oikeuteen ole pyritty vaikuttamaan.

Oikaisuvaatimuksen tekijän esittämät perusteet päätöksen kumoamiseksi eivät siten edellä mainituin perustein ole sellaisenaan syy hyväksyä oikaisuvaatimusta. Tästä huolimatta oikaisuvaatimus tulee kuitenkin hyväksyä hankintapäätöstä koskevin osin siitä syystä, että kyseessä olevaa päätöstä on perusteltu virheellisesti hankintalain 110 §:n mukaisin yksilöllisin perustein sekä siksi, että päätöstä ei ylipäätään olisi voitu tehdä suoraan hankintalain nojalla perustuen tiettyyn hankintalain pykälään, sillä kyseessä on hankintalain kynnsarvot alittava pienhankinta, johon hankintalakia ei sovelleta.

Hankintalain (1397/2016) 110 §:n mukaan hankintayksikkö voi valita suorahankinnan yksittäisissä sosiaali- ja terveystaloushankinnoissa, jos tarjouskilpailun järjestäminen tai palvelun tarjoajan vaihtaminen olisi ilmeisen kohtuutonta tai erityisen epätarkoituksenmukaista asiakkaan kannalta merkittävän hoito- tai asiakassuhteen turvaamiseksi.

Hankintalain 110 § mahdollistaa suorahankinnan muun muassa asumispalveluiden jatkuvuuden turvaamiseksi. Kyseinen pykälä vastaa hankintalain esitöiden (HE 108/2016 vp) mukaan aikaisemman hankintalain (348/2007) 67 §:ää. Kyseisen, aikaisemmin voimassa olleen lain esitöiden (HE 50/2006) mukaan 67 §:ää voitaisiin soveltaa muun muassa tilanteissa, joissa olisi varmistettava, että esimerkiksi vanhusten, vaikeasti sairaan tai kehitysvammaisen henkilön asumispalvelut voisivat jatkua ennallaan. Suorahankinta voi tulla kyseeseen myös tilanteissa, joissa asiakaskohtaisen arvioinnin perusteella katsottaisiin, että muutto toiseen yksikköön olisi ilmeisen kohtuutonta tai erityisen epätarkoituksenmukaista asiakkaan merkittävän hoito- tai asiakassuhteen turvaamiseksi, eivätkä päättyvät sopimukset mahdollistaisi asukka-
kaan hoitosuhteen jatkumista samassa yksikössä.

Oikaisuvaatimuksen kohteena olevan päätöksen mukaan suorahankinta on tehty asumisen jatkumisen turvaamiseksi. Perusteluosiossa on niin ikään todettu, että asumispalveluyksikön vaihtaminen olisi ilmeisen kohtuutonta tai erityisen epätarkoituksenmukaista asiakkaan kannalta merkittävän hoito- tai asiakassuhteen turvaamiseksi.

Päätöksen tosiasiallisena tavoitteena on ollut turvata asiakkaan palveluiden jatkuvuus Käpytikka-talon asukkaana jatkossakin. Päätöstä on virheellisesti perusteltu asumisen jatkumisen turvaamisella sekä asumispalveluyksikön vaihtamisen kohtuuttomuudella. Vaikka kyseiset perustelut olisivatkin lain esitöiden perusteella 110 §:n tarkoittamia asianmukaisia perusteita suorahankinnalle, eivät nämä perustelut asiakkaan kohdalla ole tarkoituksenmukaisia, sillä asiakkaalla on palve-

luntuottajasta riippumaton vuokrasopimukseen perustuva oikeus asua Käpytikka-talossa, eikä päätöksellä siten tosiasiasa turvata asumisen jatkuvuutta. Asiassa ei ole kyse tilanteesta, jossa asiakas joutuisi muuttamaan pois talosta, jos Käpytikka-talossa toimiva palveluntuottaja esimerkiksi kilpailutuksen lopputuloksena vaihtuisi toiseksi. Siten asiakkaan ja nykyisen palveluntuottajan eli Hoitokoti Päiväkumpu Oy:n välistä hoitosuhdetta ei voida katsoa merkittäväksi asumispalvelun jatkuvuuden kannalta, vaikka palvelun järjestäminen ylipäättään onkin asiakkaan kohdalla välttämätöntä ja merkittävää asumisen mahdollistamiseksi hänen kotonaan Käpytikka-talossa. Oikaisuvaatimuksen tekijä on niin ikään tuonut ilmi, että asiakkaan osalta olemassa oleva hoitosuhde ei ole niin merkittävä, että palveluntuottajan vaihtaminen olisi asiakkaan osalta kohtuutonta tai epätarkoituksenmukaista. Näin ollen asumispalveluiden jatkamiselle ei ole olemassa selkeitä, asiakkaasta johtuvia 110 §:n tarkoittamia yksilöllisiä syitä, vaan kyse on ennemminkin palvelun järjestämiseen liittyvistä asiakkaasta riippumattomista käytännön syistä. 110 §:n soveltaminen edellyttäisi nimenomaisesti asiakkaan yksilölliseen tilanteeseen perustuvia syitä, joita kyseessä olevassa tilanteessa ei ole lain tarkoittamalla tavalla selkeästi todettavissa.

Oikaisuvaatimuksen kohteena olevassa päätöksessä on kyse pienhankinnasta. Myös pienhankintaa voidaan toteuttaa ilman tarjouskilpailun järjestämistä esimerkiksi silloin, jos käsillä on jokin hankintalain mukaisia suoraan hankintaperusteita vastaava peruste, vaikka hankintalaki ei tosiasiallisesti tulekaan sovellettavaksi. Pienhankintaa koskevaa päätöstä ei kuitenkaan voi tehdä suoraan hankintalain nojalla. Myös näiltä osin oikaisuvaatimuksen kohteena oleva päätös on perusteltu epätarkoituksenmukaisesti hankintalakiin viitaten.

Edellä mainittujen syiden vuoksi vammaistyön johtajan päätös 5.5.2022 § 22 kumotaan ja palautetaan vammaistyön johtajan käsiteltäväksi.

Oikaisuvaatimuksessa esitetään vaatimus asumispalvelujen myöntämisperusteiden muuttamisesta. Asiakkaan yksilöllisen palveluasumisen päätöksen myöntämisperusteita ei ole ratkaistu vammaistyön johtajan tekemässä hankintapäätöksessä 5.5.2022 § 22. Sosiaali- ja terveyslautakunta jättää tutkimatta asumispalvelujen myöntämisperusteiden muuttamista koskeva vaatimuksen. Palvelua koskeva hakemus siirretään vammaisten sosiaalityöhön käsiteltäväksi.

Kuuleminen

Hoitokoti Päiväkumpu Oy:n toimitusjohtajaa ja Käpytikka-talon yksikönjohtajaa on kuultu oikaisuvaatimuksen johdosta.

Oikaisuvaatimuksessa on viitattu palveluiden mitoittamiseen ja sen riittävyyteen. Päiväkumpu toteaa, että asukkaiden palvelutarpeet arvioi aina

palveluiden ostaja eli Helsingin kaupunki, jonka perusteella palvelutuottaja järjestää palvelut. Tällä hetkellä resursoinnissa on huomioitu asukkaiden palveluluokkien lisäksi Käpytikka-talon rakenteellinen haastavuus, jotta asukkaiden palvelutarpeeseen voidaan vastata.

Palveluntuottaja toteaa, että Käpytikka-talon henkilökunnalla on vankka ammattiosaaminen kehitysvammaisten palveluista ja henkilöstöä on vuosittain lisäkoulutettu.

Kehittämistyötä palveluiden suhteen on tehty koko ajan ja systemaattisesti. Käpytikka-talon työntekijätilanne on hyvä, kaikki ovat koulutettuja ammattilaisia ja heillä kaikilla on myös voimassa olevat lääkeluvat. Sairaspoissaolot ovat todella pienet.

Palveluntuottaja toteaa, että Helsingin kaupunki teki viimeisimmän auditointinsa yksikköön keväällä 2022. Raportti tarkastuskäynnistä on liitteessä 4. Auditoinnin loppulausunnossa todetaan, että ”Vammaistyön ostopalveluyksikkö toteaa, että Hk Päiväkumpu Käpytikkan johtaminen on kokonaisuutena kehittämismyönteistä ja laadukasta. Hk Päiväkumpu Käpytikka täyttää Helsingin kaupungin laatuvaatimukset tehostetun palveluasumisen osalta.”

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen voidaan hakea muutosta Helsingin hallinto-oikeudelta kunnallisvalituksella. Hallinto-oikeus voi tutkia valituksen ainoastaan kuntalain 135 §:stä ilmenevillä perusteilla. Kunnallisvalituksen valitusperusteet ilmenevät tämän päätöksen liitteenä olevasta muutoksenhakuohjeesta.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Katja Raita, vammaistyön johtaja, puhelin: 310 43149
katja.raita(a)hel.fi
Mirva Lähteenmäki, suunnittelija, puhelin: 09 310 69530
mirva.lahtenmaki(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Salassa pidettävä (JulkL (621/1999) 24.1 § 25 k)
- 2 Salassa pidettävä (JulkL (621/1999) 24.1 § 25 k)
- 3 Salassa pidettävä (JulkL (621/1999) 24.1 § 25 k, Tietosuojalaki 29 §)
- 4 Vastine 22.8.2022, liite
- 5 Salassa pidettävä (JulkL (621/1999) 24.1 § 25 k)

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, oikaisuvaatimuksen johdosta annettu päätös

Otteet

Ote

Oikaisuvaatimuksen tekijä

Otteen liitteet

Esitysteksti

Kunnallisvalitus, oikaisuvaatimuksen johdosta annettu päätös

Liite 1

Liite 2

Liite 3

Liite 4

Liite 5

Palveluntuottaja

Esitysteksti

Kunnallisvalitus, oikaisuvaatimuksen johdosta annettu päätös

Tiedoksi

Vammaistyö

Päätöshistoria

Sosiaali- ja terveystoimiala Perhe- ja sosiaalipalvelut -palvelukokonaisuus Vammaistyö Vammaistyön johtaja 05.05.2022 § 22

HEL 2022-006321 T 02 08 02 01

Päätös

Vammaistyön johtaja päätti hankintalain 110 § perusteella hankkia asumispalvelun yksilöllisenä päätöksenä suorahankintana Hoitokoti Päiväkumpu Oy:ltä Käpytikka-taloon 1.4.2022 alkaen toistaiseksi.

Hankinnan arvioitu sitoumukseton kokonaisarvo neljälle vuodelle on 175 200 euroa.

Päätöksen perustelut

Hankintalain (1397/2016) 110 §:n mukaan hankintayksikkö voi valita suorahankinnan yksittäisissä sosiaali- ja terveystoimialan palveluhankinnoissa, jos tarjouskilpailun järjestäminen tai palvelun tarjoajan vaihtaminen olisi ilmeisen kohtuutonta tai erityisen epätarkoituksenmukaista asiakkaan kannalta merkittävän hoito- tai asiakassuhteen turvaamiseksi. Päätöksellä turvataan asiakkaan asumisen jatkuminen Käpytikka-talossa.

04.10.2022

Asia/6

Hankinnan kohteena on asumispalvelu vammaispalvelun asiakkaalle. Palvelun järjestäminen suorahankintana toteuttaa asiakkaan edun eikä vastaavaa palvelua ole mahdollista saada puitesopimuksen piiriin kuuluvasta palvelutarjonnasta.

Hankinnan perustelut henkilötietoineen on yksilöity liitteessä 1, mikä on salassa pidettävä julkisuuslain 24 §:n 1 momentin 25 kohdan perusteella.

Vammaistyön johtajan oikeus toteuttaa hankinta perustuu sosiaali- ja terveyslautakunnan päätökseen hankintavaltuuksista sosiaali- ja terveystoimialalla 18.1.2022 § 7.

Lisätiedot

Mirva Lähteenmäki, suunnittelija, puhelin: 310 69530
mirva.lahtenmaki(a)hel.fi